

מסורת הש"ס

א) ס"א ל"ג וכן בתוס' פ"ג לימ"א, ב) לקמן דף מו., ג) ס"א ל"ג, ד) דף ס"ז, ה) [בתנח"א, ו] י"ל קו., ו) גי' א"מ דלא מעלי, ח) י"א ונמאמת.

נוסחת הריב"ן

א) קמא: ב) שהרי מעל וכיפ' לימ"א ככ"י: ג) ממעלתו:

הגהות הבה"ח

א) גמ' במעות שהפריש אביו אפילו מן הקלה: ב) שם קרבנו לשום הטאתו יוכל לא ילא בזהמה שהפריש לעצמו אפילו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה או מן הקלה:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א) גמ' לו מן החמורה על החמורה אפי' מכת אפי' ממקו מכאן ומקומו בתי שהפריש לעצמו: ב) שם לעצמו מעות מן חיתת מן ממקו וי"ב על: ג) רש"י ד"ה ת"ל וכפר ובי' שהי מעל וכו' עד סופו. י"ב על שהרי מעל וכו' עד סופו זה ממקו לענין: ד) ד' תוי"ט ד"ה שהרי וכו' בקרבן של דם כלל. י"ב כאן ה"ה"ד ומכ"כ ה"ה"ד הגהיה לא מעל. א"מ: ה) בא"ד לעצמו חטאת לא דלא כיפר. י"ב כאן שייך היה מתקדק הרי"ס הנמנע לעל דף סו ע"ב ד"ה עשירי: ו) ד"ה על חטאתו וכו' ולפירושו זו התוספתא. י"ב הפירוש אלו התוס'. כן כתב חכס אחד על דברי מוס' אלו. א"מ: ז) ד"ה ה"ב שהרי מעל וכפר. ממקו ה"ג וי"ב הגהיה כ"ל. א"מ: ח) בא"ד הואיל ושיין כחו שני קמיל' כ"ל' מעל: ט) בא"ד אע"ג שדרשנו וכפר. תי' וכפר ממקו. וי"ב ככר. א"מ יעו"ש: י) ד"ה ד"ה אע"ג אינו יוכל להפך מפני שאפשר לנזול להפסד. מיתוס שאפשר לנזול והלמ"ד מן להפסד ממקו:

הגהות התוספות

- מיבט קרבן ממקו.
- מז"ל וי"ן. 3. י"ל בקרבן של חלב עד סם כלל.
- י"ל דלחרי. 5. י"ל ולעשותו.
- י"ל ויכפר עליו.
- י"ל מודי ממי כיפר ויכפר.
- י"ל דמתקבלה.
- י"ל קרבנות טומאה.
- משששפתה.

מי שאמר פרק רביעי נזיר

בזמן שהן סתומין.
כתמנן בשליהי מתיני: ס"ל.
ואם כשבש יציא קרבנו בקרבנו יוצא כו'.
ואית דדרשי ליה מקרבנו קמא: מן הקלה על הקלה.
משבועת העדות לשבועת הפקדון או לשבועת דיטוי: מן החמורה על החמורה.
מחלב לדם מחייבי מיתות לחייבי כריתות בשוגג: **שכן אם הפריש בהמה על החלב**
שאכל בשוגג והציאה על הדם שאכל בשוגג: **שהרי לא מעל**.
לפי שהוא קדושת הגוף ואי אפשר לו להוציאה לחולין לפיכך לא כיפר וכדאמר'י בפרק און[בתרא] דכריתותי' דכיון דלא מני מעייל כפורי נמי לא מכפר:
ב) **שהרי מעל וכפר**.
דכיון דלקח צהן חטאת אחר שלא הופרש לשמן הוה ליה כמפיך להו לחולין ומעל וכיון דמעל צו אמרי' וכפר דהוא קרבן מעליא: ס"ג.
וכפר עליו הכהן ג] על חטאתו דלעולם לא כפר עד שיהא קרבנו לשום חטאו שאע"פ שמעל לא כיפר ג] שהרי מעל במעות.
כל דבר שיוצא לחולין אית ציה מעילה והואיל דאית ציה מעילה כיפר:
קפני מיבט בהמה.
שהרי אין אדם מגלה על בהמת אציו מאי טעמא לאו משום דכמפורשת דמיא מאי לאו אפי' בעלת מוס: **מאי איריא דסני**.
אבל יוצא במעות שהפריש כו':

מתני' באשה מנוולת.
שאינה שומה יין: **גמ'** דאי ר"א.
כיון דתגלחת מעכבתה שלא לשמות יין כדאמר'ינן בפרק ג' מינין [לקמן דף מו.].
ואחר ישתה הנזיר ייןא) אחר מעשים כולן דדרי ר"א הילכך כיון דלא גילמה אסורה ציין ור"ע אומר ה'אפילו נשחטה עליה מכל הבהמות אינו יכול להפר בד"א בתגלחת הטהרה אבל בתגלחת הטומאה יפר שהוא יכול לומר אי אפשרי באשה מנוולת רבי ולתנא

(ב)מאיר אומר אף בתגלחת הטהרה יפר שהוא יכול לומר אי אפשרי באשה מוגלחת: **גמ'** **מתני'** **דלא כר'** אליעזר דאי ר"א א' האמר תגלחת מעכבת וכיון דלא גילחה אסירה בחמרא וכיון דאית לה ניוול מציי מיפר א' (ובהא פליגי) תנא

דמיין דאי כסתומין לגלח כמו על מעות סתומין ומדמי הילכתא דה"ה דלענין אותה ההלכה נתקבלה^ב דמעות סתומין יפלו לנדבה נימא דוקא מעות ולא בהמה ואפילו בעלת מוס וליכא למידמי דהא דקמני לעיל דאינו מגלח על בהמת אציו היינו במפורשין דלש כן היכי מסיק **אבל יוצא** במעות אציו שהרי מגלח על מעות אציו והא אין מגלח אלא על מעות סתומין של אציו כדקמני כהדיא במתניתין [לקמן דף ג.]:
לא תמימים.
עליהם אינו מגלח דהויא כמפורשים: **נזירך** ע"יה אחד מן הדמים.
כגון שגמרנה נזירות נזירות ובהצאה קרבנות נזירות טהרה שהן ג' בהמות כבשה לחטאת וכבש לעולה ואיל לשלמים ונזרק עליה אחד מן הדמים חטאת או עולה או שלמים אינו יכול להפר נדרה לענין שלא תנטרך לגלח ולהציא שאר קרבנות לפי שאין כאלו עוד עינוי נפש דציין מותרת ואי משום שצריכה לגלח יו ומטעו עליה אשה מתגלחת אפשר לה כפאה נכרית הכי מפרש בגמרא אבל אי לא נזרק הדם עדיין דאסורה [ציין] מיקרי שפיר עינוי נפש אע"ג דלא מיתסרא אלא שעתא פורתא: **רבי עקיבא אומר** אפי"ו נשחט.
ולא נזרק הדם אינו יכול להפך בגמרא מפרש משום הפסד קדשים ומסיק בגמרא כשנשחטה החטאת שאם יפר לה נמאלת בהמה זו תלא לצית השריפה שהיא אינה צריכה לחטאת וגם לא יוכל לזרוק דמה לשם שלמים דחטאת שלא לשמה פסולה יש להסתפק אם היפר לה אם מופר או שמה יש כח ציד כחמים לעקור דבר מן התורה בשז ואל תעשה: **בר"א**.
שאינו יכול להפך אחר שנזרק אחד מן הדמים בתגלחת טהרה כדפי' שגמרנה נזירות כבהרה אבל בתגלחת טומאה כגון שנמאלת בניזירותה והציאה קרבנותיה בטומאה^ה אע"פ שנזרקו דמים יכול להפך מפני שאפשר לומר לה אי אפשרי באשה מנוולת כלומר שהיא צריכה למנות מעתה נזירות טהרה ותאסרך ציין ויש כאן עינוי נפש וה"ו בגמרא מצינו לשון ניוול שה"ל עינוי וקשה לישנא (דעינוי) דאי אפשרי דהוי ליה למימר משום עינוי וצ"ל דקאי אדר"ע דקאמר שנשחטה^ו אחת מן הבהמות אינו יכול להפך מפני שאפשר א' [לנזול] להפסד קדשים אע"ג דאסורה ציין עד שישחטו שאר הבהמות וזרוק דמן ויש כאן ענוי נפש פורתא כשבזיל ההוא פורתא אינו יכול להפך בשבזיל הפסד קדשים אבל בתגלחת טומאה דאיכא עינוי נפש גדול שסותרת וצעי למיימי נזירות אחרת [מודה] שיכול לומר לה אי אפשרי [צעניין] גדול א"י משום דר"מ קאמר האי לישנא אי איפשרי קאמר ת"ק נמי אי אפשרי: ה"ג אי אפשרי באשה מגלחת.
שצריכה לגלח כסוף נזירות טהרה כדמציב כהדיא ולת"ק אפשר כפאה נכרית הכי מפרש בגמרא: **תגלחת מעכבת**.
מלשמות ציין: וכיון דאי לא גילמה אסורה ואית לה ניוול.
פי' לער עינוי נפש שצריכה להיות מעונה מן היין עד שתגלח מני מיפר בעבור ההיא שעתא פורתא דאסירה ציין:

כת.

מה א (מיי' פי"ה מהל' פסולי מוקדשין הלי"ח) מיי' פי"ג מהל' שגגות הל' ג]:

מו ב מיי' פט"ו מהל' פסולי המוקדשין ה' ו ופי"ד מהל' מעילה הלי"ה:

מו ג ד מיי' פי"ד מהל' מעילה הלי"ה [ע"ש כ"מ]:

מה ה מיי' פי"ד מהל' מירות הל' ז':

תורה אור השלם

1. ואם כבש יביא קרבנו לחטאת נקבה תמימה יביאנה. ויקרא ד לב יביאנה. או הודע איליו חטאתו אשר קטא והביא קרבנו שערית עזים תמימה נקבה על חטאתו אשר קטא: ויקרא ד כח

מוסף רש"י

בזמן שהן סתומין. שלא פירש אלו לקנות חטאת ואלו לקנות עולה (כ"ווחח כו.). שהרי מעל.
הסוּלָה מעט הקדש לחולין, דשמי לנזיר.
אחד (סו.).

פי' הרא"ש

ת"ל על חטאתו דכתיב קרבנו על חטאתו כפ' ששירה כתיב והביא קרבנו שערית עזים על חטאתו: לא מעל ולא כיפר לא מעל בעושה כן בשוגג דאין מעילה אלא במשנה מרשות הקדש לירשות הדיית בשוגג. והכא מהקדש להקדש קא משני ולא מעל הלכך לא כפר דלא יצא הקרבן מחוקתו. וכיון דבשוגג לא כפר דין הוא נמי במתכוין לעקור חטאת חלב ולעשותו חטאת דם דלא כיפר: שהרי מעל וכיפר. שהמעות אין בהם קדושת הגוף כשנתנן לקנות בהם בהמה לצורך קרבן אחר יצאו לחולין הילכך כיפר: תלמוד לומר על חטאתו [בששירת עזים] לא כתיב אלא חד דימנא על חטאתו. אבל בבי כשבה כתי' יביא קרבנו לחטאת. וכתיב בסוף הפרשה וכפר עליו הכהן על חטאתו: שהרי אין בהם קדושת מיתה בהמה. שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו: [מתני'] נזרק עליה אחד מן הדמים אינו יכול להפך שלאחר זריקת אחד מהדמים היא מותרת ביין וליטמא למתים וליכא תו עינו נפש הלכך לא מציי מפר. ור"ע סבר שאפי' משחטו ולא נזרק אינו יכול להפך ומפרש בגמ' משום הפסד קדשים מ"מ אם הפיר מופר. ומי משמע אינו יכול להפך דר"ע כמו אינו יכול להפך דת"ק. ותימה הוא דאם נטמאת שתיביא קרבן טומאה: בד"א בתגלחת טהרה. דהוי סוף נזירותה אבל תגלחת טומאה יפר.

משום

שצריכה לחזור ולמנות נזי' טהרה: ויכול לומר אי אפשרי באשה מנוולת. פי' מעונה ומנועה משתיית יין: ור"מ אומר דאף בתגלחת הטהרה יפר משום גדולה לאשה נוול ויפר כדי שלא תצטרך להתנוול בגלות. ונ"ל דאפי' נזרק [נליחן] כל הדמים מיפר כל זמן שלא גלחה:

שהרי לא מעל.
בשוגג אם שגג והקריב קרבנו על הדם קרבן של חלב דלכמי בקדושתיהו קאי כיון דבהמה קדושה קדושת הגוף ולא נפק לחולין כהכי כיון^ב שלא נהנה ממנה לא כיפר כמזיד דלא עשה כלום שאינו יכול להתכפר בקרבן של דם כלל ד' לא מעל אם עשה א' (צו) בשוגג הואיל ואינו מוציאו מרשות הקדש אלא מהקדש זה להקדש אחר ומתוך שלא מעל לא כיפר והכי מפרש ליה צפרק בתרא דכריתות (דף סו.) ואחר"י שאנו רואין בשוגג דלא א' כיפר דין הוא כשנתכוון לעקר חטאת חלב ולעשות^ב חטאת דם דלא כיפר ח':

על חטאתו.
וכפר^ב הכהן על חטאתו כבכשה דייקד כתיב אלמלא דכמזיד אינו יכול לשנות אפי' במעות וכן תניא בתוספתא דכריתות [פי"ד] הפריש מעות לחטאת חלב והציאוס על חטאת דם לחטאת דם והציאוס לחטאת חלב בשוגג מעל לפיכך כיפר כמזיד לא מעל לפיכך לא כיפר [אלמלא] כמזיד אף במעות לא כיפר וכ"ש בהמה דלא מני משנה ו' ופי' זו התוספתא משמע דנסיבא קרא אחרתא על חטאתו ולא פסוק ראשון שדרש ככר: ו' ה"ג שהרי מעל וכפר שהמעות אין צהם קדושת הגוף ויוציאין מקדושמן בקל וכשמשנה אותו לקרבן אחר נפקי המעות לחולין והרי הן חולין ציד מוכר הבהמה דאי לא נפקא לחולין לא מעל ולכך נמי כפר בשוגג ולכך כמזיד נמי נימא דכפר הואיל ושיין צהו שגוי ח' בשוגג אמר ומעל וכיפר ולא כמזיד ומיהו אי לא הוה ילפי' [קרא ה"א] מוזיד וכפר^ז אע"ג שדרשנו ב' וכפר על חטאתו עד שיהא קרבנו לשם חטאתו תרתי שמעינן מיניה כדאמר'ינן בעלמא (גיטין דף ג.) אחס ולא שותפין אחס ולא אפטרופסים אחס ולא התורם את שאינו שלו וכולהון דרשינן מחד אחס: **קרנני** מיהא.
לעיל דאינו מגלח על בהמת אציו מתי לאו אפילו בעלת מוס אלמלא כמפורשין

דמעות סתומין ודמי ההלכה נתקבלה^ב דמעות סתומין יפלו לנדבה נימא דוקא מעות ולא בהמה ואפילו בעלת מוס וליכא למידמי דהא דקמני לעיל דאינו מגלח על בהמת אציו היינו במפורשין דלש כן היכי מסיק **אבל יוצא** במעות אציו שהרי מגלח על מעות אציו והא אין מגלח אלא על מעות סתומין של אציו כדקמני כהדיא במתניתין [לקמן דף ג.]:
לא תמימים.
עליהם אינו מגלח דהויא כמפורשים: **נזירך** ע"יה אחד מן הדמים.
כגון שגמרנה נזירות נזירות ובהצאה קרבנות נזירות טהרה שהן ג' בהמות כבשה לחטאת וכבש לעולה ואיל לשלמים ונזרק עליה אחד מן הדמים חטאת או עולה או שלמים אינו יכול להפך נדרה לענין שלא תנטרך לגלח ולהציא שאר קרבנות לפי שאין כאלו עוד עינוי נפש דציין מותרת ואי משום שצריכה לגלח יו ומטעו עליה אשה מתגלחת אפשר לה כפאה נכרית הכי מפרש בגמרא אבל אי לא נזרק הדם עדיין דאסורה [ציין] מיקרי שפיר עינוי נפש אע"ג דלא מיתסרא אלא שעתא פורתא: **רבי עקיבא אומר** אפי"ו נשחט.
ולא נזרק הדם אינו יכול להפך בגמרא מפרש משום הפסד קדשים ומסיק בגמרא כשנשחטה החטאת שאם יפר לה נמאלת בהמה זו תלא לצית השריפה שהיא אינה צריכה לחטאת וגם לא יוכל לזרוק דמה לשם שלמים דחטאת שלא לשמה פסולה יש להסתפק אם היפר לה אם מופר או שמה יש כח ציד כחמים לעקור דבר מן התורה בשז ואל תעשה: **בר"א**.
שאינו יכול להפך אחר שנזרק אחד מן הדמים בתגלחת טהרה כדפי' שגמרנה נזירות כבהרה אבל בתגלחת טומאה כגון שנמאלת בניזירותה והציאה קרבנותיה בטומאה^ה אע"פ שנזרקו דמים יכול להפך מפני שאפשר לומר לה אי אפשרי באשה מנוולת כלומר שהיא צריכה למנות מעתה נזירות טהרה ותאסרך ציין ויש כאן עינוי נפש וה"ו בגמרא מצינו לשון ניוול שה"ל עינוי וקשה לישנא (דעינוי) דאי אפשרי דהוי ליה למימר משום עינוי וצ"ל דקאי אדר"ע דקאמר שנשחטה^ו אחת מן הבהמות אינו יכול להפך מפני שאפשר א' [לנזול] להפסד קדשים אע"ג דאסורה ציין עד שישחטו שאר הבהמות וזרוק דמן ויש כאן ענוי נפש פורתא כשבזיל ההוא פורתא אינו יכול להפך בשבזיל הפסד קדשים אבל בתגלחת טומאה דאיכא עינוי נפש גדול שסותרת וצעי למיימי נזירות אחרת [מודה] שיכול לומר לה אי אפשרי [צעניין] גדול א"י משום דר"מ קאמר האי לישנא אי איפשרי קאמר ת"ק נמי אי אפשרי: ה"ג אי אפשרי באשה מגלחת.
שצריכה לגלח כסוף נזירות טהרה כדמציב כהדיא ולת"ק אפשר כפאה נכרית הכי מפרש בגמרא: **תגלחת מעכבת**.
מלשמות ציין: וכיון דאי לא גילמה אסורה ואית לה ניוול.
פי' לער עינוי נפש שצריכה להיות מעונה מן היין עד שתגלח מני מיפר בעבור ההיא שעתא פורתא דאסירה ציין:

^[1] שצריכה לחזור ולמנות נזי' טהרה: ויכול לומר אי אפשרי באשה מנוולת

^[2] נזרק [נליחן] כל הדמים מיפר כל זמן שלא גלחה:

כח:

משום הפסד קדשים. שאם יפר לה קודם זריקה וסוֹזוֹ אִינֵה זריכה לקרננות הללו ואסור לזרוק דם ופרך אמאי איכא הפסד יפר לה ולזרוק דמו שלא לשמו ויותר הצער באכילה

ימן הזבחים שנזכחו שלא לשמן דכיון² דהיפר לה ואינה עוד מזיכה שזב אין עומדין לשמן ואפילו זרוק למן סתם כשרין דסתמא [שלא] לשמן קיימי והי"ק זרק דמו דסתמא שלא לשמן קיימי אלף לשם שלמי נדבה כיון דלינה עוד מזיכה:

כבשי עזרת ששחטן. שלא לשם עזרת או ששחטן לפני עזרת בערב עזרת או לאחר עזרת: דהם זרק. ביו"ט ענמו וקאי ארישא³ שלא לשמן (ואו) לשם⁴ שלמי נדבה ועי' קן הותר הצער באכילה א| דאי לית ליה נדרים ונדבות קרבין ביו"ט א"כ לא יקטירי אימורים עד הערב ולא יאכל הצער עד הערב [דכל כמה] דלא מיקטרי אימורין צער לא מיסתרי באכילה ומי"מ כי נמי אין נדרים ונדבות קרבין ביו"ט מותר לזרוק הדם: ואם היתה שנת לא זרוק. דהוי כמו מיקונו מדרבנן ואסור אלמא [מתוך] לזרוק הדם שלא לשמן וא"ת אמאי לא מייתי מתני' (לעיל דף גז.) עולה תקרב עולה ושלמים יקרבו לשלמים וי"ל דלא דמי דהתם צשעת⁵ שמיטה היפר לה וצין צוריקה וצין צשמיטה עומד שלא לשמן אכל הכא דבשעת שמיטה היה עומד לשמן ועמה צשעת זריקה עומד לשמן לא מיסתכשר שלא לשמן ב| וי"ל דלהך כבשי עזרת נמי לא דמי דהתם לא נשחטו לשמן אכל הכא כיון⁶ דנשחטו לשמן [שמא] כיון דנשחטו לשמן דלא ממכשרי שלא לשמן דצ"י התכלת (מנחות דף מז.) מיעביא להש"ס האי כבשים ששחטן לשמן ואזל הלחם מהו שזרוק דמן של כבשים זרק לשמן כו' וא"כ הא דקאמר זרוק מיימי שנשחטו⁸ שלא לשמן וי"ל דלא דמי דהתם כבשים

ימעיקרא צשמיטת זבח ועיקר הזבח צלחם ממכשר הילכך כי אצל לחם נמצא הזבח מיפסיל והוי כמו אצד⁹ אכל הכא כיון דסתמא כשר כמו לשמן כדלמחר בריש זבחים (דף קג:) שמתא נמי דשחטן לשמן ומשום¹⁰ תקנה נעשה כאילו נעשה¹¹ סתמא לענין להמיר לזרוק דמן: ואי דשחט עולה או שלמים הכי נמי לר"ע דליכא הפסד: אלא [הצ"ע] דשחט חטאת [צרישאן]. דאין לו תקנה לזרוק שלא לשמן דחטאת מיפסל שלא לשמן דחטאת מיפסל שלא לשמן נדבה דחטאת אינו צא נדבה: **דתנן אם גירא עץ אחות מבהם יצא**. כלומר ולכך אמר ת"ק דכי זרק אחד מן הדמים אפילו חטאת דאיירי ביה ר"ע דאינו מיפר דמות מיד לשמות יין שהרי מגלה מן אחת מהן או חטאת או עולה או שלמים וליכא ניוול ולכך הוצרך לאיתויי ראייה לכך [דלא תימא] דוקא ד' גלה על השלמים הוא דמן צמתימתן זרק אחד מן הדמים דדוקא ח| מן השלמים י"א דתכניז וגלה הזויר פתח אהל מועד וקאמר¹² דבעול¹³ י"א על אחד משלשתן וצפרק איזוהו מקומן (זבחים דף נה.) מפרש לה דמקיש חטאת עולה ושלמים¹⁴: ה"ג **אידידי דזוהמא**. זהם¹⁵ זוהמא ואינו מגופה מגני לבעל ולא ניחא ליה: מתני' **האי"ש** מדיר בנו בניזר. שיאמר יחא בני מזר ויתחילו מנין הימים מיד אפי' אין הבן יודע שאצבו הדיור בניזר אי"ג דמדיר בנו בניזר שילוח לבנו שיאמר היינו מזיר: **ויאין האשה מדרת בנה בניזר**. כדמפרש בגמרא: כי"ל ל"ג: גילה או שגלוהו. דאין לך מחאה גדולה מזאת ולא מיעביא גילה או שגלוהו אלא אפי' מיחה או שמיחה¹⁶ וסוב לימים מיחו אין צרך כלום אחרי שהתחיל הנזירות וצתוספתא (פ"ג) קתני צבדי הני או שהציא צ"י שערות והא דלא תני צמתני משום דשמי שערות מצולות ומחאה הנזירות אף אחד שהתחיל כבר למנות כמה ימים מצמיר¹⁷ אצל הני דהכא דגילה ומיחה היינו צמתית שמיעת הנזירות דשמי אש ואמר תגלתה ומחאה מצבעלין [לאתרן] שמיעה אפי' [הכין ניחא דלא תנא דכפולוגמא או קמיירי דבגמי' פליגי בה רבי ור' יוסי צבי יהודה אי"ג דלא קתני אלא מידי דצידי אדם לנצל הנזירות: **הייתה** זו בהמה מופרשת. כדלעיל: **גמ' אשה** צא. דקתני אין האשה מדרת צנה בניזר: **הלכה**. למשה מסיני בניזר: **ברדי** לחבבו. ומדרבנן: **בנו** אין בתו צא. דכך הלכה היא¹⁸ בנו דשייך צמנות לכשיגדל מוטל על האב לחנכו אצל בתו לא תימיה הא דלמחר בעלמא (בימות דף קיד.) קטן אוכל נצילות אין צ"ד מנזוין עליו להפרישו והאמר¹⁹ [ריצ"ת] אף לחנכו לעשות מזוה מוטל על האב וי"ל דחינוך לא שייך אלא להזהירו לעשות ולקיים מזוה אצל להזהיר מלעבור אין זה חינוך וההוא דפרק צמרא דיומא (דף פג.) היינו קיום מזוה ועניתם עוד אומר ר"י דחינוך לא שייך אלא באב אצל באיניש אחרינא לא שייך והכא אמרינן בתו לא והתם אמרינן אחד תינוק ואחד תינוקת מחנכין אותם להתענות ביוה"כ וצריך לחלק צבד: **בנדרים**. לא אשכחן²⁰ דאינו מדיר בנו צנדרים כגון להציא קרבן או שקבל²¹ עליו לקיים מצוה סוכה וולגז: **קסבר** ב"ר חינוך דצא חשיב. כגון חינוך מזירות צויני הוא שגלגלה שערו ולא ניחא ח| [ליה לנניה] הילכך יכול למחות ויש גורסין דלא חשיבא²² והי"פ כל חינוך הוא להחשיצו חוה ציונא הוא לו ח| משה מגלה:

ועביד הקפה. כלומר ושרי לעשות הקפה דהלכה הוא: **הקפת** ב"ר הראש מדרבנן. דמן התורה מותר: **והא** מיייתי חולצין בעזרה. כשמלאו ימי נזירות טהרתו דמיייתי חטאת דאינו צא צנדבה דמעולה ושלמים לא קשיא דצאים צנדבה:

מי שאמר פרק רביעי נזיר

(ט) **ולסגא דידן**. כיון דאזדריק עלה אחד מן הדמים לאלתר אשתריא צממרא ולית לה ניוול וכיון דלית לה ניוול אינו יכול לומר אי אפשי באשה מנוולת: אינו יכול להפר משום ציוון קדשים. דהואיל ואין הצעלים מתכפרים צו אין הצער נאכל: **מסקין** לה ר' זירא

אמאי. הוי ציוון קדשים לזרוק דמן שלא לשמן ויתיר צער באכילה צוריקת דם שלא לשמן: מי לא פגן הדם יורק. שלא לשמן: ואם היסה שנת לא יורק. לפי שאין קדשים נאכלל צשבת שאין צליית קדשים דוחה את השבת: ואם זרק הורצה. וצלנד שאימורין מקטיר לערב: אי דשחט עולה ושלמים. צרישא הי"ג דאפשר למיחוי להו תקנתא צוריקה אלף הכי קאמינא לך כגון דשחט חטאת צרישא דאי מיפר לה בעל מו לא ייה תקנתא דה"ל כחטאת שמתכפרו צעליה: ומנא תימרא דכל מאי דצעי שמיט צרישא כדמתן אש גילה על אחת משלשתן י"א: צד"א. ח| כיון דזרק עליה אחד מן הדמים הואיל ושומה יין צו ציוס וכדלמחר¹ אצל כתגלתה טומאה. אפי"פ שזרק עליה אחד מן הדמים יפר. ר"מ אומר אפי' צתגלתה טהרה כו': ופ"ק אמר לך. משום תגלתה לא אפשר להפר דלא הוא עליה מנוולת משום תגלתה דאפשר לה צפאה נכרות ומיחויא כאינה מוגלחת: **ור' מאיר סבר צפאה נכרים אידי דווחמא**. דלית לה לא ניחא ליה ולכך יכול להפר לה לפי שיכול לומר אי אפשי צתגלתה מנוולת: **בתנאי** גילה. צמוך ימי מזירותו או שגילחיהו קרביזו צמוך ימי מזירותו או שמיחה הבן תוך ימי מזירותו ואפילו ציוס אחרון: (י) או שמיחהו קרביזו. הכי זה בטולה נזירותו דמי חטאת ילכו לים המלח: לא נהנין ולא מועלין. כדלמחר מר(ח) חטאות הממות ודמי חטאת ההולכין לים המלח כבולן לא נהנין ולא מועלין ולא נהנין מדרבנן ולא מועלין משום דלאו בני הקרבה נינהו: **גמ' הלכה** היא בניזר. שהאיש מזויר ולא האשה: וריש

לשמן ומשום¹⁰ תקנה נעשה כאילו נעשה¹¹ סתמא לענין להמיר לזרוק דמן: ואי דשחט עולה או שלמים הכי נמי לר"ע דליכא הפסד: אלא [הצ"ע] דשחט חטאת [צרישאן]. דאין לו תקנה לזרוק שלא לשמן דחטאת מיפסל שלא לשמן נדבה דחטאת אינו צא נדבה: **דתנן אם גירא עץ אחות מבהם יצא**. כלומר ולכך אמר ת"ק דכי זרק אחד מן הדמים אפילו חטאת דאיירי ביה ר"ע דאינו מיפר דמות מיד לשמות יין שהרי מגלה מן אחת מהן או חטאת או עולה או שלמים וליכא ניוול ולכך הוצרך לאיתויי ראייה לכך [דלא תימא] דוקא ד' גלה על השלמים הוא דמן צמתימתן זרק אחד מן הדמים דדוקא ח| מן השלמים י"א דתכניז וגלה הזויר פתח אהל מועד וקאמר¹² דבעול¹³ י"א על אחד משלשתן וצפרק איזוהו מקומן (זבחים דף נה.) מפרש לה דמקיש חטאת עולה ושלמים¹⁴: ה"ג **אידידי דזוהמא**. זהם¹⁵ זוהמא ואינו מגופה מגני לבעל ולא ניחא ליה: מתני' **האי"ש** מדיר בנו בניזר. שיאמר יחא בני מזר ויתחילו מנין הימים מיד אפי' אין הבן יודע שאצבו הדיור בניזר אי"ג דמדיר בנו בניזר שילוח לבנו שיאמר היינו מזיר: **ויאין האשה מדרת בנה בניזר**. כדמפרש בגמרא: כי"ל ל"ג: גילה או שגלוהו. דאין לך מחאה גדולה מזאת ולא מיעביא גילה או שגלוהו אלא אפי' מיחה או שמיחה¹⁶ וסוב לימים מיחו אין צרך כלום אחרי שהתחיל הנזירות וצתוספתא (פ"ג) קתני צבדי הני או שהציא צ"י שערות והא דלא תני צמתני משום דשמי שערות מצולות ומחאה הנזירות אף אחד שהתחיל כבר למנות כמה ימים מצמיר¹⁷ אצל הני דהכא דגילה ומיחה היינו צמתית שמיעת הנזירות דשמי אש ואמר תגלתה ומחאה מצבעלין [לאתרן] שמיעה אפי' [הכין ניחא דלא תנא דכפולוגמא או קמיירי דבגמי' פליגי בה רבי ור' יוסי צבי יהודה אי"ג דלא קתני אלא מידי דצידי אדם לנצל הנזירות: **הייתה** זו בהמה מופרשת. כדלעיל: **גמ' אשה** צא. דקתני אין האשה מדרת צנה בניזר: **הלכה**. למשה מסיני בניזר: **ברדי** לחבבו. ומדרבנן: **בנו** אין בתו צא. דכך הלכה היא¹⁸ בנו דשייך צמנות לכשיגדל מוטל על האב לחנכו אצל בתו לא תימיה הא דלמחר בעלמא (בימות דף קיד.) קטן אוכל נצילות אין צ"ד מנזוין עליו להפרישו והאמר¹⁹ [ריצ"ת] אף לחנכו לעשות מזוה מוטל על האב וי"ל דחינוך לא שייך אלא להזהירו לעשות ולקיים מזוה אצל להזהיר מלעבור אין זה חינוך וההוא דפרק צמרא דיומא (דף פג.) היינו קיום מזוה ועניתם עוד אומר ר"י דחינוך לא שייך אלא באב אצל באיניש אחרינא לא שייך והכא אמרינן בתו לא והתם אמרינן אחד תינוק ואחד תינוקת מחנכין אותם להתענות ביוה"כ וצריך לחלק צבד: **בנדרים**. לא אשכחן²⁰ דאינו מדיר בנו צנדרים כגון להציא קרבן או שקבל²¹ עליו לקיים מצוה סוכה וולגז: **קסבר** ב"ר חינוך דצא חשיב. כגון חינוך מזירות צויני הוא שגלגלה שערו ולא ניחא ח| [ליה לנניה] הילכך יכול למחות ויש גורסין דלא חשיבא²² והי"פ כל חינוך הוא להחשיצו חוה ציונא הוא לו ח| משה מגלה:

ועביד הקפה. כלומר ושרי לעשות הקפה דהלכה הוא: **הקפת** ב"ר הראש מדרבנן. דמן התורה מותר: **והא** מיייתי חולצין בעזרה. כשמלאו ימי נזירות טהרתו דמיייתי חטאת דאינו צא צנדבה דמעולה ושלמים לא קשיא דצאים צנדבה:

קסבר

אפילו לכשיגדל (סוטה כג.) גלה. אותו קטן שהיוו אצו כגון ימי מזירותו (לעיל כד.) מיחה. חף על פי שלא תגלתה בטלה מזות (שם.) ויצאו מכן עולות לקח המונח דאין חוששין לדמי חטאת שבה, כדלקטן שהלכה היא בניזר ק' (שם.) ואינן טעונין לחם. שאין כלן מזר ואין אפי יכול לקרות על צו כפי הטיול (שם.) הלכה היא בניזר. הלכה למשה מסיני הוא כהלכות מזר (סוטה כג.)

ונראה דוקא כשמיחה מיד כשמשמו. ובתוס' קתני זו שהביא ב' שערות והא דלא קיה לט בתנאי' משום דהבאת [ב' שערות] מבטלת אף לאחר ששמו ונתרצה אבל הלא מהני אחי"ב שכבר נתרצה וקבל עליו נוי' היתה לו בהמה [נפרשת וכו'] כדפרי' לעיל. מאי טעמא דאישי מדיר את בנו בניזר' וכך נאמר הלכה למשה מסיני:

מסורת הש"ס

צפאה (ב) פ"ט כ: ע"ש מנחות מת., (ג) קאמן למה [וזבחים ה]. מנחות ה. ערכין פא. מדרס ד: (ד.) א ס"א ל"ג, (ז) [ס"א גרסי] ורבי וכן בערוך ערך פאה גרס קן, (ח) לעיל דף נד: [נטוטה כג.], (י) סוטה כג: לקטן ל. פא.: (יג.) ס"א ור"ל אמר רבי"מ, (ה) ערכין ה:., (ט) י"ל כדיון, (י) י"ל דצנילה על אחד משלשתן י"א.

הגהות הב"ח

(א) במשנה והשלמים יקרבו צעלים: (ג) רשי' דיה תנא דידן סבר כו' כיון דאזדריק: (א) ד"ה צד"א רביון: (ז) ד"ה גילה דה"ל עס ד"ה או שמיחהו קרביזו:

גליון הש"ס

בתנאי' ואין האשה מדרת. עיין בגרי"ק ריש שמואל ח' צפוק ומדור נד:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

[א] תוס' ד"ה כבשי וכו' הצער באכילה דלא. מיפת דאי נמחק וי"צ וחי: [ב] בא"ד לא מתכשר שלא לשמן וי"ל מיפות וי"ל נמחקו וי"צ וי"ע אי"מ: [ג] בא"ד דהתם כבשים מיקרא. מיפת מיקרא (זבחים זבחים ז' ד"ה) וי"צ מיקבעי: [ד] ד"ה דמן וכו' דלא תימא דוקא גלה. נמחק מיפת גלה: [ח] בא"ד זרק אחד מן הדמים דדוקא מן השלמים. נמחק מיפת מן וי"צ גילה על חוה ציונא וי"ל קסבר וכו' ולא ניחא ליה לנניה. מיפות ליה לננייה נמחקו וי"צ ליה לצוותן הלכך ויולס וכו' כ"ל. אי"מ: [ז] בא"ד כל מינוך הוא להחשיצו חוה ציונא הוא לו. ר"צ כלן הסיד ואח"כ מה"ד משום הכי מגלה ועביד הקפה. א"מ:

מובא רש"י

כבשי עזרת. הבאים עם שמי הלחם. כדמצינן בפשטת שור או טב (ויקרא כג) עזרת ושמיים שער עוסי אחד למעלה ושי כבשים וגו' (ביצה ב.) ששחטן שלא לשמן. צד"א לשמן שש שמי בניזר וי"א לשמן שש שמי בניזר וי"א לשם עולה (שם.) לפני זמנין. קודם עזרת. והם הופרשו לשם כבשי עזרת (שם.) לאחר זמנין. לאחר עזרת (מנחות טו.) הדם יורק. שלא לשמן (שם.) והבשר יאכל. דקיימא לן כל הזבחים שנזכחו שלא לשמן כשרים יקרבי ויחלוקין אלא שלא עלו לנעלים לשם חובה (ביצה ב.) והם הייתה שבת. אטלף לשמן קאי ועזרת ושמי הוי. לא דדורק. דכיון דלדמי מקרבן צבור מו לא דמי שבת (מנחות מת.) שהרי אסור לנצל וללנות היוס ולא יאכל מן הבשר (ביצה ב.) ואם זרק. ולא מתקן. הורצה להקטיר אימורין לערב. כלומר ויקטיר אימורין לערב ולא יקטירי חטאת לערב (שם כג.) אם גילה על אחת משלשתן יצא. חטאת או קרבנות או שלמים. ד' קרבנות כחביון צו ואמרינן כספרי דצי רב ואחר ישמה המזר. ין אמר מעשה ימידי (נדרין כג.) ובעי"ז נדרים ד. וזבחים נה. ע"ישו. האישי מדיר את בנו. קטן בניזר. וחלה המזירות עליו

אפילו לכשיגדל (סוטה כג.) גלה. אותו קטן שהיוו אצו כגון ימי מזירותו (לעיל כד.) מיחה. חף על פי שלא תגלתה בטלה מזות (שם.) ויצאו מכן עולות לקח המונח דאין חוששין לדמי חטאת שבה, כדלקטן שהלכה היא בניזר ק' (שם.) ואינן טעונין לחם. שאין כלן מזר ואין אפי יכול לקרות על צו כפי הטיול (שם.) הלכה היא בניזר. הלכה למשה מסיני הוא כהלכות מזר (סוטה כג.)

מתא א מיי פטוי מה'י פטויל

ג ב ג"ל היתר מאלף לעניות שהגשים נשואות נותנות צדלשה"ס. (יהושע פונש.) [צמשי' צבאר שפט כ"י ית דהא ראייה זו צמתי ידים והאריך בחלואי לאסורין:]

גא ג מיי פ"צ מה"ל מזיות הלי"ג: [ד:]

גב ד ה מיי עס ה"ל טו ופי"ט עס הלי"ב:

גג ו מיי פ"ג מה"ל מעילה

ה"ל ד ופי"ט עס ה"ג: גד ז מיי פ"ט מה"ל מזיות הלי"ב:

גה ח מיי עס פ"צ הלי"ג:

הגהות התוספות

1. י"ל טב. 2. י"ל ולא דוקא לשמן דכיון כו'. 3. י"ל דקאי נמי ארישא. 4. י"ל אלא לשם. 5. י"ל קודם שעת. 6. מיפת כיון נמחק. 7. מיפת כ"א נמחק. 8. נדנ"ל היינו טעמא משום דמיידי ששחטו. 9. י"ל אצל הצער. 10. י"ל משום. 11. י"ל נשחט. 12. י"ל ליה קאמר דצנילה על אחד משלשתן וי"א. 13. י"ל דמקיש חטאת ועולה לשלמים. 14. י"ל דשם כסס. 15. י"ל זו שמיחה קרביזו. 16. י"ל לא מיחו מיד. 17. י"ל ממזיות. 18. כלן הסיד וי"צ קסבר בניזר דשייך כו' כ"ל. 19. מיפת והאמר נמחק וי"ל והכא אמר. 20. מיפת אשכחן נמחק. 21. י"ל סיפק. 22. י"ל ללא חשיבא.

פ"י הרא"ש

ואמאי לזרוק דם שלא לשמן ויתיר בשר באכילה. דמתן כל הזבחים שנזכחו שלא לשמן כשרים אלא שלא עלו לשם חובה ולא דוקא שלא לשמן ה"ה אפי' בסתמא (מיד') [נמי] דאין סתמן עומדים לשמן אחר שהפר לו בעלה: כבשי עזרת ששחטן שלא לשמן. שלא לשם שלמי עזרת: זו ששחטן לפני זמנין או לאחר זמנין. לפני עזרת או לאחר עזרת אפי' שחטן לשמן הדם ויזקנו והבשר יאכל. אפי' בו ביום למ"ד נדרים ונדבות קרבים ביו"ט מיקטיר האימורין ביום זמנין (זבחים ז' ד"ה) ולמאן בלית ליה דנדרים ונדבות קרבים ביו"ט.

יקטיר האימורים בליה ואח"כ יאכל (האמורים) [הבשר] ימי הדם לזרוק ביום שלא יפסול בשקיעת החמה: ואם היתה שבת לא יזרוק ואפי"ו דזריקת הדם אינה אסורה אלא מדרבנן כדאימא פ' אלו דברים ואפי"ה החמירו וזכבים בשום התקני דזבחה הוא שותקן האימורים להקטרה והבשר לאילכה ודמי דהמזבח והמזבח יושב ורומם ומעשורת [בשבת ויו"ט]. יאכל בשר. ולמאן בלית ליה ואם זרק הורצה להקטיר אימורים לערב הדיוס אינו יכול להקטיר. אלא דזריקת דם כבשי עזרת שבביל דבר שלא היו עומדים לכן קודם שיחטה: הכא במאי שסקינה כגון דשחט חטאת שספילה שלא לשמה. דמתן אם גילה על אחד משלשתן יצא אלא על איזה מהן שגלה בטל נזירותו. ומידי שחביא חטאת תחלה וטפי הו"ל לאתויי רישא דמתן היה בי"א חטאת עולה ושלמים אלא דחטאת באה תחלה. אלא דניחא ליה לאתויי חף מתני' שדברי

הכמים מתפרשי' ממנה דזריקה א' מן הדמים הותרה בין: ות"ק אמר לך. אפשר לה בפאה נכרות הלכך לא הוי תגלחת נוול: ור' [מתין] סבר דמוזום בעיני הבעל שחתן אשתו על ראשה שער אשה נכרות: האישי מדיר את בנו בניזר אפי"פ שהוא קטן וכל נזיר עליו ומביא אביו קרבנותיו ואם נטמא מביא קרבן טומאה. והאי מדיריו כגון שאוי' תהא נזיר אי נמי שאומר לבנו שיקבל עליו נזירות. ה"ג גלה או שגלוהו קרביזו. ול"ג כיצד דכיון שגלה אין לך מחאה גדולה מזו. וכל הויכא שמוחה או מיוחדו קרביזו בטל הנזיר ובגמ' מפרש טעמא ומספקא לי אם שחא יין או נטמא למתום אי מחאתו מחאה דמסתברא למימר

הכא כיון שעשה דבר שהזויר אסור בהם אין לך מחאה גדולה מזו. ומי' מדרגט גלח משמע דוקא עשעה מעשה בגופו. ונראה דוקא כשמיחה מיד כשמשמו. ובתוס' קתני זו שהביא ב' שערות והא דלא קיה לט בתנאי' משום דהבאת [ב' שערות] מבטלת אף לאחר ששמו ונתרצה אבל הלא מהני אחי"ב שכבר נתרצה וקבל עליו נוי' היתה לו בהמה [נפרשת וכו'] כדפרי' לעיל.